

Asia: VN/5137/2022-OM-229

Ehdotus uudeksi valmiuslaiksi; työryhmän mietintö

1 luku. Yleiset säännökset

1 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

-

2 luku. Varautumisvelvollisuus

Yleisen varautumisvelvollisuuden organisatorista soveltamisalaa (6 §:n 1 mom.) koskevat huomiot:

-

Yleisen varautumisvelvollisuuden aineellista sisältöä (6-8 §) koskevat huomiot:

-

Muut 2 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

-

3. luku Poikkeusoloista ja lisätoimivaltuuksien käyttöönotosta päättäminen

Poikkeusolojen edellytyksiä (11 §, vrt. nyk. poikkeusolojen määritelmä) koskevat huomiot:

-

Poikkeusolojen alkamista ja päättymistä koskevaa päätöksentekoa (12 ja 21 §) koskevat huomiot:

-

Lisätoimivaltuuksien käyttöönottonenettelyä (13-20 §) koskevat huomiot:

-

Valtioneuvoston erityisiä seurantavelvollisuuksia (22 ja 23 §) koskevat huomiot:

-

4 luku. Poikkeusolojen hallinnan ohjaus ja hallinnon erityisjärjestelyt

4 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

-

5 luku. Lisätoimivaltuuksien käyttöperiaatteet ja soveltamista koskevat yleiset säännökset

5 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

-

6 luku. Hallinnon järjestäminen ja valtion taloudenhoito

6 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

-

7 luku. Työvoiman saatavuuden turvaaminen

7 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

-

8 luku. Työvelvollisuus

8 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

44 §: Ehdotetun säännöksen soveltamisalan laajentaminen sosiaalihuoltoon on erittäin tarpeellinen ja kannatettava muutos. Ehdotetun 2 momentin mukaan työvelvollista ei voitaisi määrätä hoitamaan sellaisia tehtäviä, joita sote-järjestämislain mukaan voi hoitaa vain hyvinvointialueeseen palvelussuhteessa oleva. Säännöksen perusteella tehtävien ulkopuolelle rajautuisivat siten niin ikään sosiaali- ja terveydenhuollon kokonaisuuteen kuuluvat ”portinvartijan tehtävät”, joita voi edellä mainitun lain mukaan hoitaa vain hyvinvointialueeseen palvelussuhteessa oleva (ks. myös StVM 16/2021 vp). Käytännössä suurin osa sosiaalityöstä rajautuisi siten 2 momentin mukaisesti säännöksen soveltamisalan ulkopuolelle. Virkasuhteiset rajautuisivat myös säännöksen soveltamisalan ulkopuolelle.

51 § 2 mom. 1 kohta: kohdan mukaan työmääräystä ei saa antaa henkilölle, joka jätetään kutsumatta palvelukseen asevelvollisuuslain (1438/2007) 89 §:n mukaisesti. Säännöstä sovelletaan ehdotetun 45 §:n 3 momentin mukaan myös väestönsuojelutehtävien suorittamisvelvollisuuteen. Hyvinvointialueiden pelastuslaitokset ovat varmistaneet väestönsuojeluorganisaationsa käytettävyyttä hakemalla muun ohella yhdistysmuotoisten sopimuspälokuntiensä jäsenille henkilövarausta asevelvollisuuslain 89 §:n mukaisesti, ja valmistautuneet tarvittaessa esittämään (ja valmistautuisivat ehdotetun lain nojalla määräämään) henkilöitä väestönsuojeluvelvollisiksi. Yhdistysmuotoisten sopimuspälokuntien jäseniä ei voida velvoittaa osallistumaan pelastustoimintaan, vaan tehdyt sopimukset sitovat yksinomaan yhdistyksiä. 51 §:n 2 momentin 1 kohdan säätäminen ehdotetussa muodossa poistaisi de facto hyvinvointialueen pelastuslaitoksilta

mahdollisuuden henkilövarauksen hyödyntämiseen edellä kuvatuilta osin, mikä taas olisi omiaan vähentämään käytettävissä olevan, väestönsuojelun kannalta kriittisen henkilöstön määrää, joka jo muutoinkin on hyvin vähäinen. Ehdotettuun 51 §:ään olisi syytä harkita uuden 3 momentin säätämistä siten, että 2 momentin 1 kohdan rajoitusta ei kuitenkaan sovelleta, jos työmääräyksen antaa asevelvollisuuslain 89 §:ssä tarkoitetun hakemuksen tekijä, ja ehdotetun 3 momentin siirtämistä uudeksi 4 momentiksi.

9 luku. Sotilaallisen puolustusvalmiuden turvaaminen

9 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

-

10 luku. Liikkumisen ja oleskelun rajoittaminen sekä väestön siirtäminen

10 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

68 § 1 mom.: Väestön siirtymisvelvollisuutta koskevan momentin yksityiskohtaisiin perusteluihin olisi selvyiden vuoksi syytä ottaa maininta, että väestön siirtämistä toimeenpantaessa ei ole tarpeen tehdä ehdotetussa 95 §:ssä tarkoitettuja päätöksiä.

68 § 2 mom.: Momentissa ehdotetaan säädettäväksi pelastusviranomaisen vastuusta johtaa alueellista siirtymistä yhteistoiminnassa muiden viranomaisten kanssa. Säännöksellä tarkoitettaneen yleisjohtovastuuta alueella. Selkeyden vuoksi olisi syytä harkita alueellisen johtamisen (yleisjohtovastuun) säätämistä hyvinvointialueen pelastusviranomaiselle. Selvää on, että toimeenpanosta hyvinvointialueen pelastusviranomainen vastaa yhteistoiminnassa muiden viranomaisten kanssa.

68 § 2 mom.: Edelleen momentissa ehdotetaan säädettäväksi, että ”pelastusviranomaisilla on väestön siirtymisen toteuttamiseksi oikeus, jos tilanteen hallitseminen ja siirtymisen toteuttaminen ei muutoin ole mahdollista, määrätä siirtymisen ajallisesta kohdentumisesta sekä siirrettävän väestön sijoituspaikasta.” Säännöksen yksityiskohtaisissa perusteluissa olisi syytä täsmentää hyvinvointialueen pelastusviranomaisen ja sisäministeriön pelastusviranomaisen toimivallan jakautumista siirrettävän väestön sijoituspaikasta määrittämisessä. Selvää lienee, ettei hyvinvointialueen pelastusviranomainen voi määrätä väestön sijoituspaikkaa toisen hyvinvointialueen alueelle ainakaan, jos kyse ei ole väestön siirtämisestä pelastustoiminnan yhteistyöalueen sisällä ja määrääjänä yhteistyön järjestämisestä vastaavan hyvinvointialueen pelastusviranomainen.

11 luku. Otto-oikeudet ja palvelujen suorittamisvelvollisuus

11 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

73 §: Ehdotetussa pykälässä säädetään ajoneuvon tai aluksen luovuttamisesta ”pelastustoiminnan ja väestön evakuoinnin edellyttämien kiireellisten ja välttämättömien kuljetustarpeiden suorittamista varten”. Evakuointi-termiä käytetään yleisesti yläkäsitteenä. Säännöstä olisi syytä harkita täsmennettäväksi sen osalta, mitä evakuoinnin muotoja termillä tarkoitetaan. Ehdotetun 76 §:n

toimivaltuus on rajattu pelastustoimintaan ja väestön siirtämiseen. 73 §:n yksityiskohtaisten perustelujen (s. 324) perusteella pykälän rajausta vastaisi 76 §:n rajausta. Estettä 73 §:n sanamuodon muuttamiseksi 76 §:n kaltaiseksi sanotuilta osin ei liene.

73 §: Edelleen pykälään olisi syytä harkita otettavaksi myös toimivaltuus ajoneuvon tai aluksen luovuttamisesta pelastusviranomaisen hallintaan 11 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetuissa poikkeusoloissa edellytyksin, että se on välttämätöntä väestönsuojelun toteuttamiseksi eikä pelastustoimen operatiivista toimintaa voida muutoin turvata. 71 §:n yksityiskohtaisissa perusteluissa (s. 321) kuvattua vastaavasti on selvää, että pelastusviranomaisen käytössä olevaa ajoneuvokalustoa tuhoutuisi aseellisen hyökkäyksen yhteydessä. Kun lisäksi hyvinvointialueen pelastusviranomaisen alaisuudessa olevan henkilöstön määrää on välttämätöntä kasvattaa voimakkaasti, kohdistuu ajoneuvokalustoon kokonaisuutena lähinnä poliisin tarpeeseen rinnastettava tarve.

73 §: Ehdotettu toimivaltuus olisi säännösehdotuksen mukaan otettavissa käyttöön 11 §:n 1 momentin 1–3 ja 5 kohdassa tarkoitetuissa poikkeusoloissa, mutta yksityiskohtaisten perustelujen (s. 324) mukaan vain momentin 1–3 kohdassa tarkoitetuissa poikkeusoloissa. Erityisesti ehdotetun 11 §:n 1 momentin 5 kohdan c alakohta huomioon ottaen toimivaltuus olisi syytä säätää pykäläehdotuksen mukaisena, siis siten, että toimivaltuus olisi otettavissa käyttöön myös momentin 5 kohdan mukaisissa poikkeusoloissa.

73 §: Ehdotettua pykälää olisi syytä harkita muutettavaksi siten, että toimivaltuus olisi pelastusviranomaisen lisäksi sosiaali- ja terveydenhuollon viranomaisilla, koska myös sosiaali- ja terveydenhuollolla on sellaisia kiireellisiä ja välttämättömiä kuljetustarpeita, joiden toteuttamisen turvaamista ei pystytä takaamaan yksinomaan ehdotetun 70 §:n menettelyä noudattaen. Kuljetustarpeet voivat liittyä esimerkiksi väestön siirtämiseen ja puolustusvoimien tukemiseen.

75 §: Tilapäisten väestönsuojien rakentamisvelvollisuus oltaisiin rajaamassa kuntien velvollisuudeksi, kun nykyisellään velvollisuus kohdistuisi kiinteistön omistajaan. Pykälässä omaksuttu sääntelyratkaisu olisi perustavalla tavalla voimassa olevan valmiuslain 119 §:n 2 momentista poikkeava, ei osin vastaava, kuten ehdotetun 75 §:n yksityiskohtaisissa perusteluissa (s. 326) todetaan. Päätöksentekotason nostaminen on perusteltua, mutta toimivaltuuden käyttöalan rajaaminen ehdotetulla tavalla vaarantaa väestönsuojelun toteuttamisedellytyksiä ja on omiaan aiheuttamaan tarpeen rajoittaa liikkumisvapautta enemmän kuin muutoin olisi välttämätöntä. Nykyinen sääntely mahdollistaa lähtökohtaisesti vähäisempien kohde-evakuointien suorittamisen erityisesti muilla kuin ensi-iskun kohteeksi arvioituilla alueilla, jos niissä kyetään toteuttamaan väestöä riittävästi suojaavat tilapäiset väestönsuojat (koskee erityisesti pientalovaltaisia alueita). Ehdotettu 75 §:n sääntely on sinänsä tarpeen. Sen lisäksi olisi syytä harkita olevan kiinteistön omistajaan kohdistuvan toimivaltuuden säilyttämistä, koska kaikissa tilanteissa ensisijaista tulisi olla, että väestö suojataan paikalleen; evakuointitarpeiden lisääminen tässä suhteessa olisi omiaan aiheuttamaan turhaa lisäkuormitusta erityisesti hyvinvointialueen pelastusviranomaisille ja sosiaalihuollon viranomaisille. Huomionarvoista on, että 74 §:ssä ehdotetusta sääntelyratkaisusta rajata luovutusvelvollisuus vakituksessa asumiskäytössä olevien huoneistojen ulkopuolelle johtuu,

ettei tilapäisiä väestönsuojia voitaisi velvoittaa toteutettavaksi pientaloihin lainkaan. Ehdotetulla sääntelyratkaisulla siis tosiasiallisesti luovuttaisiin kaikilta osin pyrkimyksestä suojata pientalovaltaisillakin alueilla asuva väestö paikalleen.

77 §: Toimivaltuuden siirtäminen kunnilta hyvinvointialueille edellyttää normaalioloissa tapahtuvaa suunnittelua. Suunnittelun mahdollistamiseksi toimivaltuutettavalle (suunnitteluvälilliselle; ks. seuraavassa esitetty) tulisi selvyiden vuoksi säätää tarvittavat tiedonsaantioikeudet väestötietojärjestelmästä ja Digi- ja väestötietoviraston varmennepalveluista annetun lain (661/2009) 14–16 §:ssä tarkoitettuihin tietoihin.

77–79 §: Toimivaltuuden siirtäminen kunnilta hyvinvointialueelle on tarkoituksenmukaista, kun otetaan huomioon hyvinvointialueella oleva sosiaalihuollon järjestämisvastuu. Selvyiden vuoksi olisi kuitenkin syytä harkita, että toimivaltuus annettaisiin nimenomaan hyvinvointialueen sosiaalihuollosta vastaaville viranomaisille (vrt. pelastusviranomaisen toimivaltuudet (esim. ehdotetut 73, 74 ja 76 §, joissa toimivaltuus on nimenomaan pelastusviranomaisella, ei esimerkiksi hyvinvointialueella).

82 §: Pykäläehdotuksen yksityiskohtaisissa perusteluissa (s. 332) on todettu, että ”Maahanmuuttovirasto sekä tarvittaessa myös pelastuslaitoksen ja kunnan edustajat tarkastavat kiinteistön sopivuuden vastaanottokäyttöön.” Tarkoituksenmukaisempaa olisi, jos virkkeessä otettaisiin lähtökohdaksi, että Maahanmuuttovirasto ilmoittaa pykälän nojalla käyttöön ottamansa tilat hyvinvointialueen pelastuslaitokselle. Kohteesta riippuen hyvinvointialueen pelastusviranomaisen voi olla välttämätöntä asettaa esimerkiksi pelastuslain 82 §:n mukaisia erityisiä turvallisuusvaatimuksia, jotta henkilöturvallisuuteen liittyvät mutta kuitenkin olosuhteet kokonaisuudessaan huomioivat vähimmäisvaatimukset täytettäisiin.

12 luku. Väestön välttämättömän toimeentulon turvaaminen ja sosiaaliturvan muutokset

12 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

85 §: Etuuksien maksamisen lykkääminen taikka muut ehdotetussa pykälässä tarkoitetut toimenpiteet voivat aiheuttaa jo ennestään hyvin vaikeassa taloudellisessa tilanteessa oleville henkilöille vaikeuksia. Perustarpeet, kuten asuminen ja ruoka, tulisi kyetä turvaamaan myös poikkeusoloissa, mihin 86 §:ään ehdotetulla etuuksien vähimmäismäärää turvaavalla sääntelyllä on tosin pyrittykin.

13 luku. Välttämättömien hyödykkeiden ja palvelujen saatavuuden turvaaminen

13 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

-

14 luku. Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä koulutuksen turvaaminen

14 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

96 § 2 mom.: Ehdotetun momentin mukaan pykälän 1 momentin mukaisia poikkeuksia voitaisiin soveltaa edellytyksellä, että poikkeaminen ei vaaranna terveyttä ja turvallisuutta ja oikeutta välttämättömään toimeentuloon ja huolenpitoon. Momentin yksityiskohtaisissa perusteluissa on viitattu terveyden välittömään vaarantumiseen. Terveyden vaarantumista on pidettävä laveahkona terminä, ja erityisesti pitkittyvässä tilanteessa terveyden vaarantumisen estäminen voi olla hyvin haasteellista. Olisi syytä harkita, voitaisiinko momentti kirjoittaa muotoon ”– – vain, jos poikkeaminen ei välittömästi vaaranna potilaiden tai sosiaalihuollon asiakkaiden terveyttä ja turvallisuutta ja oikeutta välttämättömään toimeentuloon ja huolenpitoon.”

15 luku. Asumisen järjestäminen

15 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

-

16 luku. Rahoitusmarkkinoiden ja vakuutusmarkkinoiden turvaaminen

16 luvun (pl. 110 §) säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

-

110 §:n 1 momentin 1 kohtaa (vientikielto) koskevat huomiot:

-

110 §:n 1 momentin 2 kohtaa (tuontikielto) koskevat huomiot:

-

110 §:n 1 momentin 3 kohtaa (tiettyjen taloudellisten toimien kieltö) koskevat huomiot:

-

110 §:n 1 momentin 4 kohtaa (kotiuttamisvelvollisuus) koskevat huomiot:

-

110 §:n 2-5 momenttia koskevat huomiot:

-

17 luku. Energia-, vesi- ja jätehuollon turvaaminen

17 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

-

18 luku. Välttämättömien viestintä- ja postipalveluiden turvaaminen

18 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

-

19 luku. Ruoantuotannon turvaaminen

19 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

-

20 luku. Välttämättömän rakentamisen turvaaminen

20 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

-

III osaa koskevat yleiset kysymykset

Toimivaltuusosan rakennetta ja toimivaltuuksien sääntelytapaa koskevat yleiset huomiot:

-

Mahdolliset muut koko toimivaltuusosaa koskevat huomiot:

-

21 luku. Lisätoimivaltuuksien täytäntöönpanoa koskevat yleiset säännökset

21 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

146 §: Virka-avun antamiseen ollaan ehdottamassa olennaisesti voimassa olevaa sääntelyä korkeampi kynnys, jos virka-avun antamisen edellytykseksi säädetään, että ”tehtävän suorittaminen ei vaaranna poliisille säädettyjen tärkeiden tehtävien hoitamista”. Arvioitaessa poliisin velvollisuutta virka-avun antamiseen ei sanamuodon perusteella annettaisi merkitystä sen tehtävän tärkeydelle, minkä suorittamiseksi virka-apua pyydetäisiin, mitä säännösehdotuksessa ei liene tarkoitettu. Pykälän sanamuotoa olisikin syytä harkita täsmennettäväksi.

22 luku. Lisätoimivaltuuksien täytäntöönpanoa koskevat erityiset säännökset

22 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

153 §: Säännös on sääntelyn nykytilaa olennaisesti selventävä jo ehdotetun sanamuotonsa perusteella. Selvyyden vuoksi pykälän 1 momentin ensimmäisen virkkeen alkuosaa ”Hyvinvointialue, jonka alueelle on siirtynyt väestöä” olisi syytä harkita täsmennettäväksi, koska väestöä voi siirtyä hyvinvointialueen sisälläkin huomattavia määriä synnyttäen jo yksin sen vuoksi tarpeen esimerkiksi pykälän 2 momentissa tarkoitettujen keskusten perustamiseen. Edelleen selvyyden vuoksi 1 momentin viimeisessä virkkeessä kunnille asetettu velvollisuus olisi kuitenkin syytä poistaa, koska se on omiaan hämärtämään sinänsä yksiselitteistä järjestämisvastuuta. Velvollisuuden säätäminen momentissa ei olisi myöskään tarpeen, koska hyvinvointialueella olisi ehdotetun 77–79 §:n nojalla viime kädessä toimivaltuus tarkoitettujen tilojen ja palveluiden ottamiseen. Käytännössä hyvinvointialueen järjestämisvastuulle kuuluvien asioiden toteuttamisesta sovitaan jo nyt ja sovittaisiin uudenkin valmiuslain aikana hyvinvointialueen ja kuntien välillä. Kuntien rooli on väestön siirtämisen toteuttamisessa ehdottoman ratkaisevaa, mutta riittävää lienee, että se 1 momentin viimeisessä virkkeessä todetun sijasta kuvataan yksityiskohtaisissa perusteluissa nykyistä vastaavasti.

23 luku. Korvaukset

23 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

-

24 luku ja rikoslain muuttamista koskeva lakiehdotus. Rangaistussäännökset

Valmiuslain 24 luvun ja rikoslain muuttamista koskevan lakiehdotuksen (2. lakiehdotus) säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

-

25 luku. Muutoksenhaku

25 luvun säännöksiä ja säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot:

-

HE-luonnoksen yleisperustelut

Vaikutusten arviointia koskevat huomiot:

-

Säätämisyjärjestysperusteluja koskevat huomiot:

-

Muut HE-luonnoksen perusteluja koskevat huomiot:

-

Työryhmän mietintö

Uudistuksen tarpeellisuutta ja sen keskeisiä ratkaisuja koskevat yleiset kannanotot:

Sosiaalihuollon huomioimiseen lakiehdotuksessa selkeästi osaksi kokonaisturvallisuutta ja huoltovarmuutta eikä pelkästään ns. tukipalveluksi suhtaudutaan myönteisesti.

Muut työryhmän mietintöä koskevat yleiset huomiot:

Mietinnön sivulla 97 (luku 2.3.11 Väestönsuojelu, pelastustoimi ja hätäkeskustoiminta) on todettu, että pelastuslaissa säädetyt toimivaltuudet (mm. toimivaltuus suojaväistön toimeenpanoon) ”on tarkoitettu käytettäväksi hyvin lyhytaikaisesti, ja ne rajoittuvat vain yksittäisen pelastustoimen tehtävien hoitamiseen.” Pelastuslain 36 §:ään lisättiin lailla 436/2023 uusi 4 momentti, säätämisperustelujensa mukaan selvyiden vuoksi. 4 momentin mukaan pykälän 1 momentissa tarkoitettuja toimivaltuuksia voidaan välttämättömyysedellytyksin käyttää myös onnettomuuden ilmeisesti uhatessa. Evakuointien suunnittelu- ja toimeenpano-ohjeessa (sisäministeriön julkaisuja 2024:2, ks. s. 28 ja kuvio 2, s. 30) on omaksuttu lähtökohta, jonka mukaan niin sanotut kohde-evakuoinnit (valmiusevakuoinnit) voitaisiin tarvittaessa suorittaa nimenomaan pelastuslain edellä tarkoitetun toimivaltuuden nojalla.

Mietinnön sivulla 98 (luku 2.3.11 Väestönsuojelu, pelastustoimi ja hätäkeskustoiminta) on todettu, että ”Pelastuslaki ei sisällä varsinaisia Geneven yleissopimuksessa tarkoitettua väestönsuojelua tai väestön evakuointia koskevia toimivaltuussäännöksiä.” Toteamus pitää paikkansa. Huomattava kuitenkin on, ettei estettä Geneven yleissopimuksessa tarkoitettujen väestönsuojelutehtävien suorittamiseen ikään kuin pelastuslaissa tarkoitetun pelastustoiminta-käsitteen piirissä kuitenkaan ole.

Mietintöön sisältyvä ehdotus jättää uudesta valmiuslaista pois nykyistä 120 §:ää (Pelastustoimen ja väestönsuojelut erityisjärjestelyt) koskeva säännös on kannatettava, koska nykyisellään säännökseen sisältyy jokseenkin olennainen epävarmuus esimerkiksi siitä, mitä täysin uusia velvollisuuksia ja tehtäviä pelastustoimen viranomaisille voitaisiin olla poikkeusoloissa luomassa.

Valmiuslain soveltamiseen varautuminen edellyttää hyvää suunnittelua ja valmistelua hyvinvointialueilla. Niin kansallinen kuin yhteistyöaluetasoinen ohjaus on ehdottoman tärkeää, jotta eri asioihin saadaan kansallisesti yhteneväiset käytännöt.

Jokelainen Petteri
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue

Karppinen Urho
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue - Pohjois-Pohjanmaan
hyvinvointialueen aluehallitus 24.2.2026 § 107